

Naturskyddsföreningen

Miljöorganisationernas
kärnavfallsgranskning

Beskrivning av Naturskyddsföreningens och MKG:s yttrande till Strålsäkerhetsmyndighet och Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt, 1 juni 2012

Johan Swahn, MKG, vid
Kärnavfallsrådets rundabordssamtal
2012-12-06

Naturskyddsföreningen

mkg
Miljöorganisationernas
kärnavfallsgranskning

YTTRANDE
Stockholm 2012-06-01

<p>Till: Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt Box 1104 131 26 Nacka nacka.tingsratt@domstol.se</p> <p>Strålsäkerhetsmyndigheten 171 16 Stockholm registrator@ssm.se</p>	<p>Mark- och miljödomstolens mål nr. 1333-11</p> <p>Myndighetens dnr SSM 2011/522 och SSM 211/583</p>
---	---

Naturskyddsföreningen och Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG, yttrande till mark- och miljödomstolen och Strålsäkerhetsmyndigheten avseende krav på kompletteringar av ansökningar om ett slutförvarssystem för använt kärnbränsle: Slutförvar vid Forsmark kärnkraftverk och ett kombinerat mellanlager och inkapplingsanläggning vid Oskarshamn kärnkraftverk (Clink)

Den 16 april 2011 lämnade Svensk Kärnbränslehantering AB, SKB, i fortsättningen benämnd sökanden, in en ansökan enligt miljöbalken (MBA) till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Ansökan rör tillstånd att uppföra ett slutförvarssystem bestående av ett slutförvar för använt kärnbränsle vid Forsmarks kärnkraftverk, i fortsättningen benämnt slutförvar, och en inkapplingsanläggning och centralt mellanlager för använt kärnbränsle vid Oskarshamn kärnkraftverk, i fortsättningen benämnt Clink. Samma dag lämnade sökanden in ansökningar enligt kärnkraftslagen¹ (KTL) till Strålsäkerhetsmyndigheten för slutförvar respektive Clink. Strålsäkerhetsmyndighetens prövning sker även enligt strålskyddslagen² (SSL).

Naturskyddsföreningen och Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG, i fortsättningen benämnda föreningarna, har vid ett antal yttranden som rör på mark- och miljödomstolens remiss i mål nummer 133-11 med förligen om ändring av de kompletteringar av ansökningshandlingarna som behövs innan ansökan rörande slutförvar och Clink kan kungöras och Strålsäkerhetsmyndighetens remiss i ärende SSM 2011-522 och SSM 211-583 med förligen om svarpunkter på kvaliteten på ansökningsunderlaget för slutförvar och Clink. Prövningarna av myndigheterna och domstolen är materialitets sammankopplade genom miljökonsekvensbedrivningsdokumentet, som är utarbetat i samråd med myndigheterna, samt genom tillämpningen av de sökandes kärnavfallsregler i kapplet miljöbalken. Frågeställningarna i de båda prövningarna är till sammankopplade och föreningarna bedömer det därför lämpligt med ett samlat yttrande. I de följande delarna uttrycks endast ett av prövningens yttranden anges detta.

¹ Miljöbalken (SFS 1988:808).
² Kärnkraftslagen (SFS 1984:3).
³ Strålskyddslagen (SFS 1988:230).

Naturskyddsföreningen
Box 652, 161 91 Stockholm
Telefon: 08-702 05 00

Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG
Box 702, 402 31 Göteborg
Telefon: 031-711 00 02

Yttrandets struktur

- Huvuddokument
 - Övergripande kommentarer
 - Krav på kompletteringar
 - Avslutande kommentar
- Fem bilagor
 - Delyttrande till SSM om tillgång till forskningsresultat, 2012-04-03
 - Expertunderlag doc. Olle Grinder, PM Technology AB, konstgjorda barriärer av koppar och lera
 - Expertunderlag prof. Fergus Gibb, Sheffield University, djupa borrhål
 - Expertunderlag prof. Karl-Inge Åhäll, Karlstad universitet, grundvattenförhållanden på djupet och djupa borrhål
 - Expertunderlag prof. em. Matti Saarnisto, Helsingfors, Finland, permafrostdjup

Huvuddokumentet

- Övergripande kommentarer
 - Fem viktiga punkter
- Krav på kompletteringar
 - Tio avsnitt som inleds med en juridisk genomgång
- Avslutande kommentar
 - Allmän bedömning av ansökan och “yrkande”

Övergripande kommentarer

- Brist i sökandens juridiska ansvar att ta fram ett objektiva och allsidigt underlag
- Brist i sökandens öppenhet vad gäller redovisning av vetenskapligt underlag
- Avsaknad av allsidig redovisning av alternativ metod
- Brister i platsvalsprocessen
- Påpekanden att samråd även funnits i Fud-processen och direkt mellan sökanden och myndigheten (tidigare myndigheterna)

Krav på kompletteringar (1)

1. Redogörelse för utgångspunkten vid bedömning av underlaget för ansökningarna (juridisk genomgång)
2. Allmänna frågeställningar
3. Sökandens framförda syn på förutsättningarna för utformningen av slutförvaret
4. Generell avsaknad av allsidig och öppen redovisning av vetenskapligt och annat underlag
5. KBS-metoden
6. Alternativa utformningar och nollalternativet
7. Brist på kunskap om grundvatteninnehållet och flöden på djupet
8. Lokaliseringsprocessen och redovisning av alternativa platser
9. Risker för avsiktliga intrång, behov av övervakning och informationsöverföring
10. Påverkan på naturmiljön och bullerproblematik

Krav på kompletteringar (2)

1. Redogörelse för utgångspunkten vid bedömning av underlaget för ansökningarna (juridisk genomgång)
 - Miljöbalken
 - Strålsäkerhetslagarna (kärntekniklagen och strålskyddslagen)
 - Kopplingar mellan miljöbalken och strålsäkerhetslagarna
 - Finansieringslagen
 - EU-lagstiftningen (direktiv och Euratomfördraget)
 - Påpekande att Högsta domstolen har understrukt att det vid tillkomsten av miljöbalken lades stor vikt vid att frågor om brister i en miljökonsekvensbeskrivning klaras ut i ett inledande skede av målets handläggning

Krav på kompletteringar (3)

2. Allmänna frågeställningar

- Ansvaret för hanteringen och slutförvaringen av det använda kärnbränslet
- Avsaknad av komplett underlag för prövningen enligt miljöbalken
- Strukturen på ansökan och kopplingar mellan miljökonsekvensbeskrivningen och bilagor
- Slutförvarsprojektets ekonomi
- Möjligheten att andra länders kärnavfall slutförvaras i Sverige eller att svenskt avfall exporteras

Krav på kompletteringar (4)

3. Sökandens framförda syn på förutsättningarna för utformningen av slutförvaret

- Målkonflikter i sökandens beskrivning av målsättningen med slutförvarsprojektet
- Intressekonflikter rörande återtagbarhet
- Oklarheter rörande multipla barriärer

Krav på kompletteringar (5)

4. Generell avsaknad av allsidig och öppen redovisning av vetenskapligt och annat underlag

”Föreningarna ställer som kompletteringskrav att sökanden lämnar ut samtliga de rapporter m.m. som sökanden har tillgång till som beskriver vetenskapliga resultat från sökandens slutförvarsarbete. Föreningarna rekommenderar att sökanden gör detta genom att göra de forskningsdokumentationssystem som sökanden har allmänt tillgängliga.”

Krav på kompletteringar (6)

5. KBS-metoden

- Generella kommentarer avseende krav på och redovisning av teknik Intressekonflikter rörande återtagbarhet
- KBS-metodens miljösäkerhet på kort sikt (1 000-årsperspektivet)
 - 17 punkter om problem med lerbufferten, kopparkorrosion, m.m.
- KBS-metodens miljösäkerhet på lång sikt (100 000-årsperspektivet) – 6 punkter bl.a. om permafrostproblematik och andra problem vid istider, inklusive risken för ett totalhaveri av slutförvarslinsen

Krav på kompletteringar (7)

6. Alternativa utformningar och nollalternativet

- Generella kommentarer avseende alternativredovisningen
- Bristande redovisning av metoden djupa borrhål som alternativ utformning av geologisk deponering
- Behov av ett förbättrat underlag för nollalternativet

Krav på kompletteringar (8)

7. Brist på kunskap om grundvatteninnehållet och flöden på djupet

Krav på kompletteringar (9)

8. Lokaliseringsprocessen och redovisning av alternativa platser
 - Synpunkter på redovisning av alternativ lokalisering på generell nivå
 - Avsaknad av kriterier för platsvalet kopplad till den långsiktiga funktionen av de konstgjorda barriärerna av lera och koppar
 - Avsaknad av komplett säkerhetsanalys för både Forsmark och Laxemar
 - Behov av en ny och oberoende bedömning av betydelsen av en inlandslokalisering för den långsiktiga miljösäkerheten (längre genombrottstider vid läckage)
 - Behov av mer kunskap om salthalten i grundvattnet på djupet vid en inlandslokalisering och möjligheten att placera ett slutförvar djupare och mer miljösäkert
 - Frågan om Forsmark ligger i en aktiv större deformationszon/geotektonisk skjuvzon
 - + Frågor om läckströmmar, närhet till kärnkraftverk, mineraltillgångar

Krav på kompletteringar (10)

9. Risker för avsiktliga intrång, behov av övervakning och informationsöverföring

- Generell avsaknad av hantering av frågeställningar som rör avsiktliga mänskliga intrång
- Bristande hantering av behov av långsiktig övervakning p.g.a. kärnämneskontroll (safeguards)
- Bristande hantering av behovet av informationsöverföring till framtida generationer

Krav på kompletteringar (11)

10. Påverkan på naturmiljön och bullerproblematik

- I ansökan saknade redovisningar
- Natura 2000
- Grundvattensänkningen
- Igenfyllnad av vattenområde inom driftområdet
- Förorenat vatten
- Miljökvalitetsnormer
- Ljussken
- Buller och transporter

Avslutande kommentar (1)

- Allmän bedömning av ansökan
 - Kompletteringsbehoven i ansökningarna är allt för omfattande för att ansökan ska vara komplett nog för att kunna kungöras
 - Miljökonsekvensbeskrivningen är behäftad med allvarliga brister
 - Sammantaget ser föreningen att den tidsperiod som kan komma att krävas för att sökanden ska kunna ta fram fullgoda kompletteringar kan bli betydande
 - Resultatet av nödvändiga kompletteringar kan bli att KBS-metoden visar sig inte tillräckligt säker för att kunna få tillstånd och att Forsmark visar sig inte vara en lämplig plats för ett slutförvar
 - Det är anmärkningsvärt att ansökan är inlämnad trots att det finns vetenskapliga kontroverser som borde ha utretts och avgjorts innan ett inlämnade

Avslutande kommentar (2)

- ”Yrkande”

”Föreningarna är av klar uppfattning att Strålsäkerhetsmyndigheten/Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt måste förelägga sökanden att *komplettera ansökan med underlag* enligt de krav på kompletteringar som framförs i detta yttrande. *Om de efterfrågade kompletteringarna inte görs kan ansökan inte tas upp till prövning utan bör avvisas.*”

Naturskyddsföreningen

Miljöorganisationernas
kärnavfallsgranskning

Beskrivning av Naturskyddsföreningens och MKG:s yttrande till Strålsäkerhetsmyndighet och Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt, 1 juni 2012

Johan Swahn, MKG, vid
Kärnavfallsrådets rundabordssamtal
2012-12-06

Naturskyddsföreningen

mkg
Miljöorganisationernas
kärnavfallsgranskning

YTTRANDE
Stockholm 2012-06-01

<p>Till: Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt Box 1104 131 26 Nacka nacka.tingsratt@domstol.se</p> <p>Strålsäkerhetsmyndigheten 171 16 Stockholm registrator@ssm.se</p>	<p>Mark- och miljödomstolens mål nr. 1333-11</p> <p>Myndighetens dnr SSM 2011/522 och SSM 211/583</p>
---	---

Naturskyddsföreningen och Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG, yttrande till mark- och miljödomstolen och Strålsäkerhetsmyndigheten avseende krav på kompletteringar av ansökningar om ett slutförvarssystem för använt kärnbränsle: Slutförvar vid Forsmark kärnkraftverk och ett kombinerat mellanlager och inkapplingsanläggning vid Oskarshamn kärnkraftverk (Clink)

Den 16 april 2011 lämnade Svensk Kärnbränslehantering AB, SKB, i fortsättningen benämnd sökanden, in en ansökan enligt miljöbalken (MJB) till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Ansökan rör tillstånd att uppföra ett slutförvarssystem bestående av ett slutförvar för använt kärnbränsle vid Forsmarks kärnkraftverk, i fortsättningen benämnt slutförvar, och en inkapplingsanläggning och centralt mellanlager för använt kärnbränsle vid Oskarshamn kärnkraftverk, i fortsättningen benämnt Clink. Samma dag lämnade sökanden in ansökningar enligt kärnkraftslagen¹ (KTL) till Strålsäkerhetsmyndigheten för slutförvar respektive Clink. Strålsäkerhetsmyndighetens prövning sker även enligt strålskyddslagen² (SSL).

Naturskyddsföreningen och Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG, i fortsättningen benämnda föreningarna, har vid ett antal yttranden som rör på mark- och miljödomstolens remiss i mål nummer 133-11 med förligen om ändring av de kompletteringar av ansökningshandlingarna som behövs innan ansökan rörande slutförvar och Clink kan kungöras och Strålsäkerhetsmyndighetens remiss i ärende SSM 2011-522 och SSM 211-583 med förligen om svarpunkter på kvaliteten på ansökningsunderlaget för slutförvar och Clink. Prövningarna av myndigheterna och domstolen är materialitets sammankopplade genom miljökonsekvensbedrivningsdokumentet, som är offentliggjort i offentliga sammanhang, samt genom tillämpningen av de sökandes kärnavfallsplaner i kapplet miljöbalken. Frågeställningarna i de båda prövningarna är till sammankopplade och föreningarna bedömer det därför lämpligt med ett samlat yttrande. I de följande delarna presenteras endast ett av prövningssystemens anges detta.

¹ Miljöbalken (SFS 1988:808).
² Kärnkraftslagen (SFS 1984:3).
³ Strålskyddslagen (SFS 1988:230).

Naturskyddsföreningen
Box 652, 118 91 Stockholm
Telefon: 08-702 05 00

Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG
Box 702, 402 31 Göteborg
Telefon: 031-711 00 02